

13 Vraag van mevrouw Inge Vervotte aan de staatssecretaris voor Arbeidsorganisatie en Welzijn op het werk, toegevoegd aan de minister van Werk en Pensioenen over "het stressbeleid bij de overheid" (nr. 1118)

13 Question de Mme Inge Vervotte à la secrétaire d'Etat à l'Organisation du travail et au Bien-être au travail, adjointe au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "la politique en matière de stress dans la fonction publique" (n° 1118)

13.01 **Inge Vervotte** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, ik zou graag een vraag stellen over het stressbeleid. Ik ben ervan overtuigd dat ik u niet van het belang daarvan moet overtuigen, maar ik wil dat punt naar voren halen omdat iedereen toch aan het discussiëren is over het activeren van de welvaartsstaat. Wij zijn erover aan het nadenken en aan het debatteren hoe wij meer mensen aan het werk krijgen. Mijn gevoel daarbij is dat u zeker niet afzijdig moet blijven in die discussies. Integendeel, als wij spreken over meer mensen aan het werk krijgen, de mensen langer aan het werk houden, en dergelijke meer, is de kwaliteit van het werk daarbij een heel belangrijke factor.

Wanneer wij de onderzoeken terzake bekijken, stellen wij toch vast dat een van de grote redenen waarom mensen hun loopbaan verminderen toch precies is dat de stress op hun werk te groot wordt. Dan overweegt men tijdscrediet op te nemen of deeltijds te gaan werken. Wanneer wij kijken naar het onderzoek stellen wij ook vast dat bijvoorbeeld het absentieïsme rechtstreeks gelinkt is aan stress op het werk en de kwaliteit van de arbeid. Onlangs is ook alles wat te maken heeft met de alcoholproblematiek in de media belicht. Dokters merken op dat er vaak een link is tussen het niet aankunnen van zijn job en allerlei gevolgen op gedragsmatig vlak, bijvoorbeeld

13.01 **Inge Vervotte** (CD&V): Si nous voulons qu'un plus grand nombre de gens trouvent un emploi, nous devons aussi être attentifs à la qualité de cet emploi. Or le stress est une des raisons pour lesquelles les gens veulent travailler moins et recourent par exemple au crédit-temps. Le stress est une des causes de l'absentéisme et de l'alcoolisme. Dans la note de politique générale de la secrétaire d'Etat, un passage est consacré à sa prévention. Occupe une place centrale dans ce cadre l'évaluation de la CCT 72 qui oblige l'employeur à prévoir une prévention du stress et prévoit une concertation avec les organisations syndicales. D'autres facteurs importants sont l'élimination des obstacles qui

alcoholisme.

Ik richt mijn vraag aan u omdat ik gezien heb dat u in uw beleidsnota een deel wijdt aan de stresspreventie. U stelt daarbij voorop – wij hebben het al heel de middag gehad over evaluatie – dat u CAO 72 van de Nationale Arbeidsraad wil evalueren. Die CAO verplicht de werkgever een beetje werk te maken van een stressbeleid en ook te overleggen met de werknemersorganisaties. Andere elementen die u naar voren schuift in uw beleidsnota zijn dat u de knelpunten wil wegwerken die de toepassing van de welzijnswet in de weg staan, alsook het op gang brengen van sectorale experimenten om na te gaan of er bijvoorbeeld een sanctie kan worden gekoppeld aan het niet uitvoeren van het stressbeleid of wanneer ondernemingen dat niet ten gronde zouden doen.

Wat mij vandaag vooral interesseert is: hoe ver staat het bij de openbare diensten met het uitwerken van een gelijkaardige regeling als die die in de privé-sector bestaat – te weten CAO 72 van de Nationale Arbeidsraad? Die CAO maakt in feite de verplichtingen die in de welzijnswet staan en die voor iedereen gelden een beetje concreter. Er wordt ook een procedure vooropgesteld waarin gezegd wordt hoe het stressbeleid zal worden uitgewerkt in de onderneming.

Los van de vraag of die CAO vandaag voldoende wordt toegepast in de bedrijven vind ik het opmerkelijk dat er niet iets gelijkaardigs is voor de overheid zelf en dat de overheid zelf ten achter blijft. Ik vind dat de overheid, als een van de grootste werkgevers van het land, haar verantwoordelijkheid terzake niet mag ontvluchten. Zij mag zich ook niet beperken tot een soort oproep om een soortgelijke overeenkomst te sluiten voor de openbare diensten.

Als werkgever maakt de overheid zelf deel uit van het sociaal overleg dat dergelijke overeenkomsten tot stand kan brengen. Het is de overheid als werkgever die het stressbeleid uiteindelijk zal moeten uitvoeren. De overheid kan eenzijdig een initiatief nemen om een stressbeleid uit te werken. Alleen een oproep lanceren om het stressbeleid uit te werken op het sociaal overleg van de openbare sector is, mijns inziens, een onderschatting van de eigen mogelijkheden terzake.

Mevrouw de staatssecretaris, graag wens ik een aantal vragen te stellen. Deelt u mijn standpunt dat de overheid zelf een initiatief moet nemen om een stresspreventiebeleid tot stand te brengen in de overheidssector? Bent u bereid als deel van de overheid en als werkgever deze materie zelf op de agenda van het sociaal overleg van de openbare diensten te plaatsen? Hebt u zicht op de omvang van stress in de openbare diensten? Beschikt u over een vergelijking met de privé-sector?

De welzijnswet is van toepassing op de openbare sector. De wet van 11 juli 2002 betreffende bescherming tegen geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk heeft de welzijnswet aangevuld. Kunt u een eerste evaluatie geven van de gevolgen van deze wet op het overheids personeel. Is het pestgedrag afgenomen?

13.02 Staatssecretaris **Kathleen Van Brempt**: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik deel volkomen de analyse. Ik heb ze tot uitgangspunten van mijn beleidsnota gemaakt. Die nota bevat eveneens een aantal

entravent l'exécution de la loi sur le bien-être au travail, le lancement d'expériences sectorielles et le fait de vérifier si des sanctions pourraient être appliquées.

La CCT 72 ne s'applique qu'au secteur privé. Où en est la secrétaire d'Etat en ce qui concerne l'élaboration d'un règlement analogue applicable aux services publics? N'oublions pas en effet que l'Etat est un des plus grands employeurs dans notre pays et, à ce titre, il ne peut se soustraire à ses responsabilités. L'Etat participe lui-même à la concertation sociale et peut prendre unilatéralement l'initiative d'élaborer une politique antistress. La secrétaire d'Etat estime-t-elle comme moi qu'il devrait en être ainsi? Est-elle disposée à inscrire ce point à l'ordre du jour de la concertation sociale? Quelle est l'ampleur de la problématique du stress à l'Etat en comparaison de la situation dans le secteur privé? Quelle incidence la loi contre le harcèlement moral a-t-elle eue? Observe-t-on une baisse des comportements de harcèlement?

13.02 **Kathleen Van Brempt**, secrétaire d'Etat: Je partage l'analyse de Mme Vervotte, qui

onderzoekresultaten die aantonen dat er een duidelijke link bestaat tussen de stress die men gedurende de loopbaan ondervonden heeft en de wens om vroeger uit te treden. Een goed stressbeleid vormt zeker een element van de oplossingen op middellange termijn voor het vervroegd uittreden. Mevrouw Vervotte, ik zit zeker op uw lijn.

Bovendien deel ik resoluut uw standpunt dat de overheid zelf een initiatief moet nemen. Dat geldt niet alleen voor het stressbeleid. Bij het uittekenen van het beleid verzuimt de overheid wel eens dat toe te passen binnen de eigen diensten. Ik wens deze fout absoluut niet maken.

Vorige maand heb ik reeds het initiatief genomen een brief te sturen naar de terzake bevoegde collega. Ik kan geen punten agenderen in onderhandelingen met de overheidsvakbonden. Dat is de bevoegdheid van de minister van Ambtenarenzaken. Zij is voorzitter van het comité B, het forum waar dergelijke punten aan bod moeten komen. Ik herhaal dat ik mevrouw Arena een brief heb geschreven met de expliciete vraag om een initiatief te nemen. Dat initiatief kan erin bestaan naar analogie van CAO nr. 72 een koninklijk besluit te ontwerpen.

Mevrouw Vervotte, ik ben vast van plan werk te maken van deze problematiek en het punt samen met mevrouw Arena vorm te geven.

Dat proces is gestart.

U weet zelf waarover CAO nummer 72 gaat. Het probleem is dat ik nu wel een initiatief kan vragen aan minister Arena, maar u en ik weten dat met alleen het nemen van een initiatief en het opstellen van een koninklijk besluit we het probleem van stress helemaal niet aanpakken. Dat wordt wat CAO nummer 72 betreft tot heden spijtig genoeg bewezen in de praktijk zelf. Ik zal veel meer moeten doen dan alleen maar aan mevrouw Arena vragen een koninklijk besluit op te stellen. Ik zal samen met haar voor de overheidssector, en ook voor de privé-sector veel proactiever moeten handelen. Ik zal hen moeten motiveren, goede voorbeelden zoeken en procedures ontwikkelen om ervoor te zorgen dat bedrijven meer geholpen zijn, en aldus vorm geven aan het stressbeleid. Dat geldt zowel voor de privé- als voor de overheidssector. We zullen er dus niet geraken door enkel maar een initiatief voor een koninklijk besluit te nemen.

Uw voorlaatste vraag betreft het onderzoek naar de omvang van het probleem. Er is wel een onderzoek aan de gang en er is een heel groot databestand binnen de FOD en DIOVA, Directie Onderzoek voor de Arbeidsomstandigheden. Daarin zijn heel veel gegevens samengebundeld met betrekking tot welzijn op het werk. Naar aanleiding van uw vraag heb ik gevraagd mij een aantal gegevens te bezorgen. Het was een beetje kort dag, maar ik vind dat zij werk moeten maken van de verzameling van die gegevens. Binnen de korte termijn waarover zij beschikten, hebben zij mij wel meegedeeld dat er uiteraard een probleem van stress bestaat in de overheidssector. Ik druk mij heel voorzichtig uit, maar uit de eerste resultaten zou blijken dat de problemen groter zouden zijn in de overheidssector dan in de privé-sector. Ik kan daarvoor intuïtief allerlei verklaringen bedenken, maar zal dat hier niet doen. Ik stel echter wel voor dat ten gronde te bekijken. Het is immers echt wel de moeite waard om dat te doen. Het is effectief wel zo dat de problemen op dit

correspond d'ailleurs à la teneur de ma note de politique. Le mois dernier, j'ai envoyé une lettre à ma collègue de la Fonction publique pour lui demander explicitement de prendre une initiative qui pourrait revêtir la forme d'un arrêté royal par analogie avec la CCT 72. Etant donné que cette matière ne relève pas de ma compétence, je ne peux pas l'inscrire moi-même à l'ordre du jour de la concertation sociale. J'espère pouvoir concrétiser un tel arrêté royal en concertation avec Mme Arena. L'élaboration d'un arrêté royal ne suffira évidemment pas.

J'ai conscience du fait que je dois intervenir de manière proactive pour collaborer à l'élaboration de la politique antistress des entreprises.

Le service Conditions de travail dispose d'un vaste fichier de données, dont il ressort que le secteur public est confronté à un problème de stress qui est au moins aussi important, et vraisemblablement même plus important, que dans le secteur privé. Nous allons encore examiner ces données en profondeur.

L'évaluation de la loi relative au harcèlement au travail est en cours. J'attends les résultats pour avril.

moment minstens even groot en waarschijnlijk groter zijn in de overheidssector dan in de privé-sector.

Uw laatste vraag met betrekking tot pesten op het werk stond niet op mijn nota's. U weet dat de evaluatie van de pestwet aan de gang is. Ik verwacht de resultaten ten vroegste in maart en waarschijnlijk pas in april. Ik wilde goed gewapend zijn en heb een evaluatie gevraagd aan verschillende organen: aan de Nationale Arbeidsraad, aan de Hoge Raad en aan de FOD zowel de dienst Humanisering als de Inspectiedienst. Ik verwacht de resultaten over een tweetal maanden.

13.03 Inge Vervotte (CD&V): Ik ben erg blij dat u de problemen niet onderschat of miskent. Ik ben ook heel blij dat u een schrijven heeft gericht aan de betrokken minister van Ambtenarenzaken. We zullen haar er zeker aan herinneren en haar vragen dat zij het dossier opvolgt.

Het zou evenwel goed zijn dat – u heeft toch de bevoegdheid – die zaak een regeringsbeslissing zou kunnen worden. Het zou goed zijn dat de regering toont dat zij achter haar staatssecretaris staat. Het zou goed zijn dat de regering het dossier opneemt in haar beleid, aangezien zij toch een staatssecretariaat heeft gecreëerd voor kwaliteit en welzijn op het werk.

We zullen zeker en vast de minister van Ambtenarenzaken terzake verder ondervragen.

Laten we even teruggaan naar alle ambities die de regering had met betrekking tot de modelstaat, de hervormingen in de ambtenarij, enzovoort. De ambtenaren hebben heel vaak te maken met klanten, zijnde de burgers. Heel wat factoren spelen mee in de hervorming. Stress is volgens mij daarbij een heel belangrijk element. Als de regering de overheidsadministraties wil hervormen en moderniseren, moet ze er rekening mee houden dat stress een cruciale speler in de hele zaak is. Het absentieïsme ligt hoger bij de overheidsdiensten dan in de privé-sector. Men heeft nogal vaak de indruk dat stress moet worden gelinkt aan werkdruk en werkonzekerheid. Er zijn echter nog andere factoren die een belangrijke impact hebben op stress. De ambtenaren kunnen dat getuigen.

Ik hoop dat u het dossier heel actief opvolgt en niet nalaat uw collega er regelmatig over aan te spreken. Hopelijk kan u voldoende op tafel kloppen opdat de kwestie een regeringsbeslissing wordt.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Daarmee zijn we aan het einde van onze werkzaamheden gekomen, maar eigenlijk niet aan het einde van onze agenda. Er stonden nog een reeks vragen op de agenda die gericht waren aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid. Ik heb laten informeren op welk moment deze vragen opnieuw kunnen worden gesteld. Het ziet er – onder alle voorbehoud – naar uit dat wij ze op woensdagvoormiddag 21 januari 2003 met minister Demotte zullen kunnen behandelen.

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 16.50 uur.
La réunion publique de commission est levée à 16.50 heures.*

13.03 Inge Vervotte (CD&V): Je me réjouis que la secrétaire d'Etat reconnaisse les problèmes et se soit déjà adressée à la ministre de la Fonction publique, Mme Arena. Le gouvernement, qui entend réformer et moderniser l'administration, doit prendre une décision sans délai et démontrer par là-même que la désignation d'une secrétaire d'Etat à l'Organisation du travail fut davantage qu'une simple formalité.